

Přednáška - Suhotra Swami

Šrímad Bhágavatam 3.5.1, Praha 2.4.1993

Téma: Největším požehnáním je společnost oddaných

Pojem acyuta bháva je velice významný. Stejný pojem se nachází v páté kapitole prvního zpěvu Šrímad Bhágavatamu. Říká se tam, že i transcendentální poznání, které nemá nic společného s hmotou, není dokonalé, pokud postrádá acyuta bhávu, náladu oddané služby. Tento druh poznání je negací materiální rozmanitosti, ale není v něm žádné pozitivní pojetí transcendentální rozmanitosti. S takovýmto neosobním poznáním není možné sloužit Kršnovi. Mnoho lidí pokládá neosobní realizaci za vrchol, ale Bhágavatam říká, že to není pěkné. Šóbha znamená pěkné. Kršna je krásný. Je původ veškeré krásy. Duše neboli duchovní totožnost je také krásná. Stejně jako Kršna má transcendentální smysly a podobu, tak je má i duše. Transcendentální osobnost duše probudí jedině acyuta bháva, jedině oddaná služba. Když máme poznání, že nejsme toto tělo, tak bez acyuta bhávy není toto poznání krásné, protože krásný vztah mezi krásným Pánem a Jeho krásným oddaným není zrealizován. Šríla Prabhupáda dával příklad otce, který dál svému slepému synovi jméno Padma ločan, což znamená lotosové oči. Jeho oči byly krásné, ale byly slepé. Neosobní jhána je něco podobného. Pro mnoho lidí vypadá krásně. Proto, když nějaký guru přijede z Indie na Západ s turbanem a dlouhými vousy a učí brahma jhānu, tak se shromáždí mnoho lidí.

Vzpomínám si, jak jsme rozdávali časopisy v Rumunsku a byl tam časopis „Atma“, která se vydával v Los Angeles. Je to časopis ISKCONu a měl podtitulek „Poznání o vlastním já, o Bohu a vesmíru“. Byl to veřejný program a přišla tam nějaká paní a ukázala na vlastní já a vesmír: „Toto mě zajímá, ale nechci vědět nic o Bohu.“ Mnoho lidí považuje za nektar duchovního poznání znát vlastní já a vesmír. Mayávádíni říkají: „Vlastní já je pravda a vesmír je iluze.“ Lidé si říkají: „To je nejvyšší pravda.“ Protože neosobní jhāna ignoruje Kršnu – nejvyšší původ vlastního já a vesmíru, tak proto je slepá. Protože to ignoruje, tak je to ignorace, nevědomost. Šríla Prabhupáda slovo ignorace vyslovoval tak, že změnilo význam na nevědomost.

Neosobní poznání je jako Padma ločan. Pro někoho vypadá pěkně, ale je slepé. Vidura je velký oddaný Pána a přichází za velkým mudrcem Maitreyou do Hardwaru. Velký oddaný Uddhava doporučil Vidurovi, aby od Maitreyi vyslechl poznání, které mu vyložil Šrí Kršna, než se navrátil do duchovního světa. Maitreya Muni byl velký jhāní, ale měl to štěstí, že měl společnost vaišnavů. Maitreya měl možnost vyslechnout velice názorný rozhovor mezi Kršnou a Uddhavou, který je popsán v jedenáctém zpěvu Šrímad Bhágavatamu a jmenuje se Uddhava-Gíta. Uddhava-Gíta je podobná Bhagavadgítě, mnoho veršů je podobných, ale je rozsáhlejší. Kršna mluvil hlavně k Uddhavovi, který byl jeho oddaný a Maitreyovi nevěnoval takovou pozornost. Maitreya seděl opodál a měl to štěstí, že mohl vyslechnout transcendentální poznání z lotosových úst Pána Kršny. Maitreya byl jhāní a stal se jhāní-

bhakti-mišra, jhání, jehož poznání je smíchání s oddaností. V tomto případě, kdy Vidura přišel za Maitreyou, aby od něj vyslechl poznání, tak hlavní prospěch z toho měl Maitreya, protože Vidura je acyuta bháva, čistý oddaný Pána a Maitreya je smíšený oddaný. Má trochu bhakti, ale smíšenou s neosobní jhánou. Společnost Vidury z toho vytáhne bhakti, vytáhne ji z Maitreyova srdce. To ilustruje slávu společnosti vaišnavy.

To se také vztahuje k verši z prvního zpěvu, který řekl Nárada Muni Vyásadévovi. Nárada Muni tam vlastně káral svého žáka: „Sestavil jsi spoustu knih védského poznání ale to není příliš pěkné, protože jsi zapomněl oslavovat jméno, podobu a vlastnosti Nejvyššího Pána.“ Tímto způsobem Nárada Muni vytáhl z Vyásadéva to krásné vyprávění – Šrímad Bhágavatam. Poznání, které nepopisuje Nejvyššího Pána, je ve skutečnosti známkou mayi. Durga déví, bohyně hmotné energie, má také jméno vidyá, což znamená poznání. Durga déví dává dva druhy požehnání těm, kdo ji uctívají. Jeden druh požehnání se nazývá šakapat. Úplní materialisté, kteří chtějí ovládat a užívat si hmotných věcí, těm dává Durga déví požehnání, které slouží ke smyslovému požitku. I když se tomu říká požehnání, tak je to ve skutečnosti prokletí. Ti, kteří přijmou takovéto „požehnání“ od Durga déví, tak směřují do pekla. Oni v tomto jednom životě dostanou příležitost užívat si a vládnout, ale po tomto jednom životě půjdou do ohně. Můžeme vidět, že úplní materialisté, neoddaní, jsou zfrustrovaní z pokusů o smyslový požitek. Oni budou také uctívat bohyni Vidy a přijmou proces poznání, aby ukončili svou frustraci. Když bohyně Durga pomáhá těmto zfrustrovaným materialistům, tak tento druh požehnání se nazývá niškapat. To je neosobní poznání. Niš naznačuje zápor. Milostí bohyně Durgy mohou dospět na úroveň neosobní realizace. Ale pořád ještě nedosáhnou krásné transcendentální postavení oddaného Pána. Jedině stykem s oddaným se objeví poznání o podobě, jméně, činnostech Pána. Tímto způsobem se v srdci probudí poznání ve vědomí Kršny.

V gaudiya-vaišnavské Prema-viláse je příběh o jednom mocném zamindarovi (majiteli půdy), který se jmenoval Čandra Ráj. Byl to prakticky bandita, zloděj, který se stal tak mocným, že ovládal velké území v Bengálsku. Ve skutečnosti nebyl legální vlastník půdy. Nespolupracoval s vládou a neplatil žádné daně. Měl pětistícovou armádu a kdyby se objevili královi vojáci, tak by byli všichni pobiti. Král se raději držel mimo území Čandra Ráje. Čandra Ráj žil v oblasti Raj Mahal. Na území, které ovládal, zacházel s lidmi a s majetkem, jak se mu zachtělo. Vyjížděl ze své pevnosti Raj Mahal a zabil koho chtěl, zplundroval co chtěl, když viděl nějakou dívku, tak nehleděl, jestli je něčí manželka nebo panna a znásilnil ji. Tuto moc získal uctíváním Durga déví. Dostal požehnání šakapat, užívat si v tomto jednom životě. Napáchal tolik hříchů, že dostal reakce ještě v tomto těle. Zbláznil se. Tekla mu pěna z úst, mlátil hlavou do zdi a vůbec už nejedl. Byl velice nemocný a byl blízko smrti. Jeho otec se radil s mnoha doktory a přivedl jednoho astrologa. Astrolog pochopil, že do mysli Čandra Ráje vstoupil velice mocný a zlý rakšasa (duch) a říkal: „To nelze vyléčit, protože tento duch je příliš mocný. Tvůj syn má podle mě jen jednu naději, kdyby přišel do styku s čistým oddaným Pána. V Bengálsku je významný vaišnava-bhakta Narottama dás Thákur. Když ten tvému synovi požehná, tak věřím, že ho rakšasa opustí.“ Dokonce i ten rakšasa promluvil a řekl: „Ano, jestli přijde Naróttama, tak odejdu.“

Otec Čandra Ráje vyslal posla do místa, kde pobýval Narottama dás Thákur. Naróttama dás Thákur byl obeznámen s nemocí Čandra Ráje a se závěrem astrologa. Musíme chápat, že

Čandra Ráje se bálo celé Bengálsko. Prema-vilása říká, že on a jeho bratr Santoš byli mnohem nebezpečnější než Džagaj a Madhaj. Když společníci Narottama dás Thákura slyšeli ten vzkaz, tak se báli a říkali, ať raději nechodí. Sám Naróttama dás Thákur přemýšlel, co má dělat. Hluboce o tom přemýšlel a meditoval, jestli má nebo nemá jít. Tehdy se zjevila před Čandra Rájem Durga déví a tvrdě ho kárala: „Jsi hříšný darebák! Uctíval jsi mě, abys uspokojoval svoje materiální touhy. Jsi blázen, když si myslíš, že to, co dávám, je požehnání. Není tomu tak. Jediné skutečné požehnání může dát pouze Pán Kršna. Velmi se na tebe zlobím, že jsi uctíval mě, ale neuctíval jsi mého Pána. Jestliže nedostaneš milost vaišnavy, tak je tvoje situace beznadějná. Já ti nemohu pomoci. Jsi blázen, když uctíváš bohyni, která ti nemůže pomoci. Podívej se, do jaké pekelné situace jsi se dostal!“ Čandra Ráj přišel k rozumu. To je příklad požehnání niškapat, které dává bohyně Durga. Protože velice trpěl a neviděl řešení, tak se modlil k bohyni Durze, aby mu pomohla a ona se před ním zjevila a dala mu požehnání tím, že mu řekla, že je úplný blázen. „Všechny materiální věci, které jsi získal v tomto těle nejsou k ničemu, jenom tě táhnou do pekla.“ To, co mu řekla, je vlastně jhána, ale řekla: „Ani toto ti nepomůže.“ To je také závěr Bhágavatamu, že ten, kdo získá poznání niškapat vidyá a dostane se do neosobního Brahmanu, tak zase poklesne. Durga déví řekla Čandra Rájovi: „Pouze jestli dostaneš požehnání od vaišnavy, od Narottama dás Thákura, pouze jestli on ti dá svou milost, tak budeš osvobozen z této nepříjemné situace.“ Nedlouho potom, co se Čandra Rájovi zjevila bohyně Durga, tak se Naróttama dás Thákurovi zjevil Šrí Caitanya Maháprabhu. Naróttama dás Thákur žil asi 100 let po Pánu Caitanyovi. Byla to tedy transcendentální zábava Pána, že se před Naróttama dás Thákurem zjevil. Řekl mu: „Nebo se, běž do Raj Mahalu a uvidíš, že se Čandra Ráj odevzdá tvým lotosovým nohám.“ Když tam Narottama dás přišel, tak ho Čandra Ráj čekal s celou armádou a odevzdal se mu jako svému guruovi s pokorou a oddaností. Taková je síla společnosti někoho, kdo je acyuta-bháva.

Každý je v srdci oddaný Kršny, ale tato oddanost je pokryta pozitivní a negativní formou materialismu. Buď se člověk snaží uspokojovat své smysly, nebo se je snaží díky frustraci ovládnout a dosáhnout neosobní úrovně realizace. Ale oba tyto stavy zakrývají správnou povahu živé bytosti, že je oddaná Kršny. Je to stejné jako když je oheň skrytý ve dřevě, ale jedině ve styku s ohněm, který je projevený, se může projevit. Stejně tak je každý v srdci oddaný, ale jedině ve styku s čistým oddaným se může jeho oddanost projevit. Jsou nějaké otázky?

Otázka: <není slyšet>

Odpověď: Zvláště v Kali yuze lidské bytosti nevládnou. Jediný vládce je Kršna. Kršna svěruje vládu nad světem přímo oddaným, jako po bitvě na Kurukšétře Mahárádžovi Judhišthirovi, ale ten vládl jedině ve jménu Kršny. Kršnovi oddaní si nikdy nemyslí, že vládnou. Nyní nevidíme oddané, že by brali vládu nad světem, alespoň doposud ne. Ti, kteří takzvaně vládnou světu, jsou v máyi. Jejich moc také není jejich vlastní. Jejich moc také přichází od Kršny, ale to je iluzorní síla (máya šakti). Kršna je vládce.

Otázka: <není slyšet>

Odpověď: To je všechno máya. Tento věk se nazývá Kali yuga, protože převládá démonská mentalita. Existuje démon Kali, kterého Kršna pověřil, aby ovlivňoval význačně postavené lidi jako jsou politici, vědci, filosofové, lidé ze zábavního průmyslu, ty, kteří ovlivňují ostatní. Je

řečeno, že ti, kteří jsou v tomto věku trochu inteligentní, kteří vidí, že tento svět je v chaosu a jak je špatně řízený, ti přijmou útočiště u oddaných sankírtanového hnutí. Tím způsobem démoni také hrají roli v Pánově plánu. Kvůli jejich škodlivé činnosti je jasné, že není jiné útočiště než sankírtanové hnutí. Kdo má trochu mozek, tak pochopí: „Raději půjdu do společnosti pro vědomí Kršny, tam bude mít můj život nějaký smysl, jinak nemá můj život význam.“

Otázka: Projevuje se oddanost ze srdce také čtením Prabhupádových knížek?

Odpověď: Ano, protože to je společnost Šríly Prabhupády skrze jeho pokyny. Jak říkal Šríla Prabhupáda, srdce těch, kdo přečtou pouze jednu řádku, se změní. Co teprve říci o těch, kteří Prabhupádovy knihy vážně studují. Prabhupáda k nim káže. Prabhupáda je nejlepší kazatel. Ve skutečnosti Prabhupáda dělá všechny oddané. Prabhupáda je největší kazatel v tomto věku a káže v milionech domů po celém světě a mění lidi ze zdegradovaného zvířecího života do života v oddané službě. Prabhupáda je velice milostivý, že nechává svoje žáky a žáky svých žáků brát zásluhy, že oni dělají oddané. To je transcendentální systém.

Šríla Prabhupáda kí jay!!